

2018/2054(INI)

25.6.2018

NUOMONĖ

Kultūros ir švietimo komiteto

pateikta Regioninės plėtros komitetui

dėl ekonomikos augimo ir sanglaudos skatinimo ES pasienio regionuose
(2018/2054(INI))

Nuomonės referentas: Theodoros Zagorakis

PA_NonLeg

PASIŪLYMAI

Kultūros ir švietimo komitetas ragina atsakingą Regioninės plėtros komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti šiuos pasiūlymus:

1. pripažįsta iššūkius, su kuriais susiduria pasienio regionai, ir pabrėžia, kad socialiniai ir ekonominiai skirtumai, įskaitant kultūrinius ir kalbinius skirtumus, tarp skirtingų pasienio regionų gali trukdyti integracijai, apriboti bendravimą ir susiaurinti galimybes žmonėms ir įmonėms abiejose sienos pusėse;
2. pripažįsta, kad ES teigiamai prisidėjo prie pasienio regionų vystymosi ir kad reikėtų veiksmingiausiu ir efektyviausiu būdu tęsti finansavimo programas ateityje, daugiausia dėmesio skiriant sritims, kurios sukuria itin aukštą ES pridėtinę vertę, užtikrinant, jog tarpvalstybinėmis bendradarbiavimo programomis būtų šalinami sunkumai, su kuriais susiduria pasienio regionai;
3. teigia, kad per sanglaudos politiką reikėtų toliau remti pažeidžiamus ir marginalizuotus asmenis, šalinti ekonomikos augimo skirtumus ir kurti solidarumą, naudojantis investicijomis švietimo, mokymo ir kultūros srityse, ypač daug dėmesio skiriant tarpvalstybinėms bendradarbiavimo programoms, skirtoms esamoms kultūrinėms, teritorinėms ir administracinėms kliūtims šalinti ir būsimiems iššūkiams šiuose regionuose įveikti;
4. pabrėžia, kad ES sienas, į kurias reikia atsižvelgti, sudaro tiek sausumos, tiek jūrų sienos; todėl ragina Komisiją įvertinti iššūkius, su kuriais susiduria jūrų pasienio regionai, kad būtų galima atlikti visapusišką kliūčių, kurių kyla visiems pasienio regionams, analizę, taip pat užtikrinti galimą visų šių regionų bendradarbiavimą ir ekonomikos augimą;
5. atkreipia ypatingą dėmesį į tarpvalstybinio bendradarbiavimo programų, įskaitant makroregionines ir tarpreregionines programas, svarbą finansuojant švietimo, kultūros, kūrybos, sporto, meno ir kitą veiklą, kuria dėl Europos pridėtinės vertės suartinami piliečiai, sukuriama tarpvalstybinė sinergija, puoselėjamas tarpusavio pasitikėjimas ir supratimas ir padedama kovoti su įvairių rūšių išankstiniais nusistatymais ir stereotipais pasienio regionuose; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia kultūros ir kūrybos sektorių potencialą, kaip numatyta pagal pažangiosios specializacijos strategijas, taip pat didelį Bendrijos iniciatyvos dėl pasienio regionų (INTERREG) projektų, skirtų kultūrai ir paveldui, skaičių, o tai įrodo, kad pasienio regionai yra užsidegę investuoti į bendrus tradicinius kultūros objektus, taip pat į modernių kūrybinių projektų, kūrybos pramonės ir paveldo projektų plėtojimą; pakartoja maną, kad ES finansinė parama yra itin svarbi šioms iniciatyvoms, todėl kitoje DFP turėtų būti dar labiau stiprinama, visų pirma teikiant paramą iš Europos struktūriniai ir investicijų (ESI) fondų; ragina Komisiją nustatyti ir stiprinti vietos prioritetų, dabartinių ES strategijų ir tikslų sinergiją, taip pat visapusiškai plėtoti pasienio regionų teikiamas galimybes;
6. atkreipia dėmesį į dabartinės tarpvalstybinio bendradarbiavimo programų sistemos sudėtingumą ir struktūrinius sunkumus bei administracines kliūtis, su kuriais susiduria galimi paramos gavėjai rengdami šiuos projektus; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina laikotarpiui po 2020 m. pasiūlytas supaprastinimo priemones ir mano, kad jos yra

- svarbus žingsnis siekiant supaprastinti ir pagerinti tarpvalstybinių bendradarbiavimo programų įgyvendinimą ir prieinamumą;
7. primena kultūros ir kultūros paveldo svarbą miestų ir regionų ekonominio klestėjimo požiūriu ir todėl ragina valstybes nares priimti visas būtinas priemones materialiajam ir nematerialiajam kultūros paveldui veiksmingai apsaugoti ir populiarinti, taip pat šiuo tikslu panaudoti visas prieinamas sanglaudos politikos priemones;
 8. ragina parengti naują informavimo apie tarpvalstybinį ir regioninį bendradarbiavimą strategiją siekiant priartėti prie šių regionų gyventojų, išplėsti jų žinias apie galimybes, kurias teikia ES tarpvalstybinės programos, ir taip padėti keisti požiūrį formuojant didesnę nešališkumą regioninių ir tarpvalstybinių klausimų atžvilgiu;
 9. pabrėžia sporto svarbą ekonominiam ir socialiniam tarpvalstybinių regionų vystymuisi, ką įrodo daugelis teritorinio bendradarbiavimo projektų, kuriuos vykdant sportas buvo panaudotas kaip socialinės ir kultūrinės integracijos priemonė;
 10. ragina jaunimą veikti, dalyvauti ir įsitraukti visais aspektais į regioninės ir tarpvalstybinės visuomenės tobulėjimą; remia tarpvalstybines idėjas ir veiklą jaunimo srityje, pvz., keitimosi idėjomis ir gerąja patirtimi platformų kūrimą, sąmoningumo plėtojimą ir keitimąsi informacija apie tarpvalstybinį bendradarbiavimą, taip pat informacijos per socialinę ir kitas žiniasklaidos priemones sklaidimą, siekiant padidinti jaunimo dalyvavimo mastą ir galimybes tarpvalstybiniuose projektuose;
 11. pabrėžia, kad trūksta informacijos apie ES finansuojamas galimybes, susijusias su tarpvalstybinio bendradarbiavimo programomis ES pasienio regionuose; ragina valstybes nares geriau skleisti informaciją tarpvalstybiniais klausimais, pvz., sukuriant vieno langelio principą atitinkančią sistemą;
 12. pabrėžia, kad reikia didesnio finansinio įsipareigojimo populiarinti tarpvalstybinę sporto veiklą, ypač statant mažo masto infrastruktūros objektus mėgėjiškam sportui;
 13. ragina Komisiją kultūrą ir švietimą laikyti horizontaliuoju prioritetu svarstant kitos kartos programas, vykdomas pagal sanglaudos politiką;
 14. labai pritaria tarpvalstybinių projektų ir programų vaidmeniui gerinant jaunimo švietimą, užimtumą, įtrauktį ir jaunų žmonių dalyvavimą visuomenėje, sprendžiant socialines problemas, kurių kyla jauniems žmonėms pasienio regionuose, pvz., nedarbo ir radikalėjimo problemas; ragina plėtoti sistemingesnę visų pasienio regionų bendradarbiavimą siekiant pagerinti jaunimui galimybes užimtumo, švietimo, mokymo, kultūros ir sporto srityse, taip pat kitose socialinės politikos srityse;
 15. pabrėžia, kad kalbos barjeras tebėra didelė tarpvalstybinio bendradarbiavimo kliūtis, ypač pasienio teritorijose, kuriose nesama nusistovėjusių bendradarbiavimo tradicijų; pažymi, kad kalba yra svarbus veiksnys, didinantis pasitikėjimą ir padedantis lengvinti socialinius ir kultūrinius sunkumus; mano, kad, tikslingiau naudojantis Europos struktūriniais ir investicijų (ESI) fondais, taip pat skiriant didesnę finansavimą kalbos technologijoms, būtų galima pagerinti komunikaciją ir taip pasienio regionuose remti sistemingą daugiakalbystės ir Europos kalbų įvairovės populiarinimą švietimo ir mokymo srityse, pradedant ankstyvojo ugdymo etapu, taip pat organizuojant sporto ir kultūros renginius;

16. mano, kad reikėtų gerinti tarpvalstybinį švietimo ir mokymo institucijų bendradarbiavimą sudarant palankesnes sąlygas tarpvalstybiniams mokyklų lankymams ir (pradedant nuo ankstyvo amžiaus) vaikams skirtai užklasinei veiklai, siekiant suteikti vaikams unikalią galimybę už klasės ribų patirti tiesioginį kontaktą su kaimynine kultūros, kalbų ir istorijos įvairove ir įgyti tiesioginės patirties su ja;
17. pažymi, kad kai kuriose pasienio teritorijose kalbama bendra kalba, kuri nėra oficiali ES kalba; mano, kad didesnis mokymo finansavimas ir mažiau vartojamų tarpvalstybinių kalbų populiarinimas sustiprintų bendradarbiavimą, padidintų judumą kertant sienas ir praturtintų tų teritorijų kultūros įvairovę ir paveldą;
18. pakartoja, kad itin svarbu suburti pagrindinius mokslinių tyrimų bendruomenės, verslo, aukštojo mokslo, viešųjų institucijų ir pilietinės visuomenės veikėjus; ragina valstybes nares sudaryti palankesnes sąlygas tarpvalstybinėms švietimo ir mokymo įstaigų ir jų bei įmonių partnerystėms pasienio regionuose, siekiant skatinti besimokančiųjų, pedagogų, instruktorių ir administracijos darbuotojų bei doktorantų ir tyrėjų judumą, įskaitant profesinį rengimą ir mokymą; pabrėžia, kad daugiakalbystės naudojimas vykdant tokių partnerysčių veiklą gali padėti absolventams pasirengti įsitraukti į abipus sienos esančių regionų darbo rinką; mano, kad regioninės mažumų kalbos taip pat yra svarbios, nes joms visuomet kyla pavojus, jei nesilaikoma griežtos kalbų vartojimo politikos; mano, kad, siekiant išlaikyti regionines mažumų kalbas ir jas remti, ir toliau turėtų būti skiriamas atitinkamas finansavimas;
19. ragina Komisiją sudaryti geresnes sąlygas tarpvalstybinėms iniciatyvoms ir skirtingų rūšių mainams, tarpkultūrinei ir švietimo veiklai, kuria siekiama padidinti piliečių informuotumą apie įstatyminius ir administracinius reikalavimus pasienio regionuose, taip pat pagerinti vietos administracijos subjektų, kultūros ir švietimo institucijų bendradarbiavimą;
20. ragina valstybes nares palengvinti ir skatinti kaimyninių regionų pažymėjimų, diplomų, profesinio rengimo ir profesinių kvalifikacijų tarpusavio pripažinimą ir geresnį supratimą; todėl ragina į mokymo programą įtraukti specialiuosius įgūdžius, siekiant padidinti galimybes rasti darbą už valstybės sienos ribų, be to, taikyti įgūdžių ir gebėjimų patvirtinimą ir pripažinimą;
21. ragina telkti bendras viešąsias paslaugas ir veiksmus kaimyniniuose pasienio regionuose siekiant išplėtoti įvairias tikslines pagalbines priemones, norint remti mažai įgūdžių turinčius ir žemos kvalifikacijos suaugusiuosius pasienio regionuose ir padėti jiems padidinti jų raštingumą, pagerinti gebėjimą skaičiuoti ir skaitmeninius įgūdžius, įgyjant daugiau kompetencijų ir aukštesnę kvalifikaciją;
22. skatina skirtingų pasienio regionų tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir programas dualinio profesinio mokymo srityje; mano, kad geresnis tarpvalstybinis bendradarbiavimas ir investicijos į įgūdžius pasienio regionuose padės panaikinti esamą įgūdžių atotrūkį, sumažinti skurdą, nedarbą ir socialinę atskirtį, taip pat padės išspręsti įgūdžių trūkumo ir protų nutekėjimo problemas tose periferinėse teritorijose;
23. mano, kad daugiakultūriškumas yra itin svarbus pasienio regionams; primygtinai skatina tarpvalstybinį bendradarbiavimą kultūros klausimais pasienio regionuose ir tarp jų, gerinant bendradarbiavimą tarp kūrybos srityje dirbančių asmenų ir kultūros srities

subjektų, pvz., menininkų ir kultūros organizacijų, administracijų ir tinklų atstovų tam tikruose tarpvalstybiniuose ir transeuropinio pobūdžio projektuose;

24. pakartoja, kad menininkų ir kultūros srities specialistų judumas tapo neįkainojamas skatinant kultūrinę ir socialinę Europos pažangą ir regioninio, nacionalinio ir Europos kultūros paveldo plėtojimą; laikosi nuomonės, kad tvirtas tarpvalstybinis bendradarbiavimas kultūros ir kūrybos sektorių srityje, ypatingą dėmesį skiriant labai mažoms įmonėms ir MVĮ (taip pat ir pasitelkiant įmonių grupes), NVO ir mažoms asociacijoms, gali padėti kurti socialinę ir ekonominę vertę, skatinti tvarių darbo vietų kūrimą, visų pirma jaunimui, ir ekonomikos augimą, taip pat skatinti kultūros ir kalbų įvairovę ir inovacijas; taip pat mano, kad šis bendradarbiavimas padės megzti piliečių tarpusavio ryšius, didinti tarpusavio supratimą, spręsti bendrus uždavinius, stiprinti kultūros diplomatiją bei puoselėti Europinę tapatybę, įgyvendinant bendras iniciatyvas, susijusias su projektais materialiojo ir nematerialiojo kultūros paveldo ir su kultūros paveldu susijusiose srityse, pvz., steigiant bendras vaikų priežiūros įstaigas, įgyvendinant prieinamą daugiakalbį švietimą arba švietimo institucijų partnerystes; pabrėžia, kad kultūros ir kūrybos sektoriai yra svarbūs, nes skatina ir išlaiko kultūros įvairovę, stiprina socialinę sanglaudą, atlieka svarbų vaidmenį iš naujo kuriant pramonę Europoje ir skatinant inovacijų plitimą daugelyje kitų sektorių;
25. mano, kad plėtojant tarpvalstybinį bendradarbiavimą kultūros srityje labai padedama tvariai plėtoti tarpvalstybines teritorijas, darant poveikį ekonomikai, socialinei sanglaudai ir aplinkai; ragina Komisiją bendradarbiauti su valstybėmis narėmis ir parengti bendrą strateginį požiūrį į kultūros ir kūrybos sektorių plėtrą ir rėmimą, nutiesiant tiltą tarp šių sektorių ir visuomenės ir ekonomikos, siekiant skatinti pažangų, tvarų augimą ES pasienio regionuose;
26. atkreipia dėmesį į itin dideles kliūtis, kurių iškyla kultūros ir kūrybos sektoriams dėl jų pobūdžio ir dydžio (kultūros ir kūrybos sektorius daugiausia sudaro labai mažos įmonės ir MVĮ), siekiant finansavimo, taip pat į sunkumus, kurių kyla dėl dažnai menkesnio ekonominio našumo kai kuriuose pasienio regionuose; pakartoja, jog mano, kad, siekiant pašalinti šiuos struktūrinius trūkumus, itin svarbu ugdyti kultūrinius, kūrybinius ir verslumo įgūdžius;
27. pabrėžia, kad regionai įrodė gebantys plėtoti tarpvalstybinį bendradarbiavimą kultūros ir kūrybos sektoriuose, ir atkreipia dėmesį į teigiamą pažangiosios specializacijos poveikį; ragina Komisiją ir valstybes nares išsaugoti ir stiprinti esamą šios srities politiką ir veiksmingai panaudoti ES programų ir Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšas;
28. mano, kad sanglaudos politika gali padaryti teigiamą poveikį kuriant naujas idėjas ir sudarant galimybes muziejų, orkestrų bendradarbiavimui, tarpvalstybiniams radijo ir TV projektams pasienio regionuose, įveikiant teisinius ir finansinius sunkumus, kurių kyla menininkams įgyvendinant jų bendrus tarpvalstybinius projektus;
29. itin remia tarpvalstybinius kultūros projektus ir bendradarbiavimą tarp Europos kultūros sostinių ir pasienio regionų visoje Europoje, siekiant sukurti kultūrinių sąsajų grandinę ir naują Europos kultūros tinklų matmenį, kai plėtojama nauja su kultūros įvairove susijusi veikla ir ši veikla integruojama įgyvendinant konkrečius Europos projektus;
30. apgailestauja dėl to, kad kultūros ir laisvalaikio veikla dažnai nepritraukia žmonių iš

skirtingų pasienio regionų kaimyninėse šalyse, nepaisant to, kad šiose teritorijose gyvenantys žmonės turi panašių interesų ir gyvena labai arti vienas kito; remia Europos regionų portalus, sukurtus keliuose pasienio regionuose, siekiant suteikti gyventojams informacijos apie kultūros ir laisvalaikio veiklą, ir ragina skatinti kurti panašius portalus visuose pasienio regionuose;

31. yra tvirtai įsitikinęs, kad dėl seniai užsimezgusių abipus sienos veikiančių kultūros įstaigų, kultūros ir kūrybos sektorių ir suinteresuotųjų subjektų ryšių pasienio regionai gali sudaryti palankias sąlygas meno ir kultūros atstovų judumui ir todėl būti gyvybiškai svarbūs teminiam turizmui, padėti populiarinti keliones į Europą, kaip konkurencingo ir tvaraus turizmo vietovę, didinant Europos patrauklumą tarptautiniu mastu, taip pat gali aktyviai atgaivinti Europos integracijos procesą skatinant užmegzti ryšius tarp ES piliečių ir kuriant bendrumo jausmą; ragina Komisiją integruoti kultūros matmenį į tarpvalstybines plėtros iniciatyvas, susijusias tiek su istorinio paveldo objektais, tiek su šiuolaikiniu kūrybiškumu; todėl ragina valstybes nares stiprinti pastangas ir investicijas kuriant tvarią ir ilgalaikę kultūros turizmo politiką;
32. primena, kad švietimo ir kultūros mainai už sienų ribų skatina kultūrų dialogą, abipusį suvokimą, konfliktų sprendimą ir taikos palaikymą, ypač pasienio regionuose, kuriuose buvo konfliktų; atkreipia dėmesį į riziką, kurią kelia „Brexit’as“ asmeniniam žmonių bendravimui ir studentų, besimokančiųjų, menininkų ir kultūros srities veikėjų judumui pasienio regionuose tarp Šiaurės Airijos ir Airijos Respublikos;
33. skatina įvairias priemones, kuriomis siekiama kovoti su visų formų diskriminacija pasienio regionuose ir panaikinti kliūtis pažeidžiamiems žmonėms ieškant darbo ir integruojantis į visuomenę; todėl pritaria tam, kad būtų populiarinamos socialinės įmonės pasienio regionuose, nes tai – darbo vietų kūrimo šaltinis, ypač pažeidžiamų asmenų grupėms priklausantiems asmenims, pvz., darbo neturinčiam jaunimui ir neįgaliesiems;
34. tvirtai tiki, kad žiniasklaidos ir ryšių priemonės gali sustiprinti ES pasienio regionus plėtojant kūrybos sektorių ir kad skaitmeninės platformos gali skatinti įtrauktį ir apsaugoti kultūros įvairovę šiuose pasienio regionuose; taip pat mano, kad kinas ir televizija, taip pat kūrybiški dokumentiniai filmai ir kitų rūšių skaitmeninis turinys – tai platformos, kuriomis galima naudotis siekiant remti ES pasienio regionų paveldą ir unikalius bruožus;
35. primygtinai ragina valstybes nares ir regionų institucijas geriau skleisti informaciją apie tarpvalstybinę kultūros ir švietimo veiklą bei klausimus, taip pat intensyviau keistis geriausia patirtimi šiose teritorijose, sukuriant tam skirtus portalus ir svetaines;
36. pabrėžia, kad būtina spręsti konkrečias su meno ir kultūros srities judumu susijusias problemas, visų pirma socialinio draudimo, mokesčių (vengiant dvigubo menininkų ir kultūros srities specialistų apmokestinimo), informacijos apie judumo galimybes (judumo stipendijos, viešnagių programos, etc.) teikimo srityse;
37. pabrėžia, kad sporto turizmas tampa vis svarbesniu ES ekonomikos sektoriumi; todėl ragina skirti finansinių išteklių sporto infrastruktūros objektų statybai, siekiant skatinti turizmą per sportą;

38. pažymi, kad tarpvalstybinis bendradarbiavimas – pagrindinis ES politikos tikslas – padėjo sušvelninti neigiamą vidaus sienų poveikį ir gali padėti pasiekti geresnių tarpvalstybinių švietimo ir kultūros laimėjimų;
39. pritaria su pameistryste susijusioms priemonėms ir daug suinteresuotųjų subjektų suburiančioms platformoms pasienio regionuose, kuriomis siekiama pagerinti pameistrystės programų kokybę, pasiūlą ir įvaizdį ir skatinti jaunų pameistrių tarpvalstybinį judumą; mano, kad suburiant atitinkamus suinteresuotuosius subjektus bus sudarytos tarpvalstybinės galimybės pameistrystės, gamybinės praktikos ir stažuotių programoms ir pagerės konkurencija, švietimas, įgūdžiai ir darbo rinkos šiuose regionuose, ir visų pirma ragina sudaryti galimybes atlikti stažuotes regioninėse ir vietos institucijose, dalyvaujančiose tarpvalstybinio ir tarptautinio bendradarbiavimo programose;
40. atkreipia dėmesį į didelius su migracija susijusius sunkumus, kurių kyla kai kuriuose pasienio regionuose; todėl skatina veiksmingai naudoti lėšas, kurias galima naudoti ES tarpvalstybinėms programoms, taip pat keitimąsi gerąja patirtimi tarp vietos ir regioninės valdžios institucijų pasienio regionuose pabėgėlių, kuriems skirta tarptautinė apsauga, integracijos srityje; pabrėžia, kad nacionalinės vyriausybės turi padėti vietos ir regioninės valdžios institucijoms spręsti šiuos uždavinius;
41. ragina valstybes nares ir regionines institucijas bendradarbiauti nustatant ir šalinant visas teises ar administracines kliūtis, kurios trukdo užsiimti tarpvalstybine švietimo ar kultūrine veikla, *inter alia*, derinant atitinkamas reglamentavimo sistemas.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	19.6.2018
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 24 -: 0 0: 1
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Silvia Costa, Angel Dzhabazki, Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Petra Kammerevert, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Rupert Matthews, Stefano Maullu, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Michaela Šojdrová, Yana Toom, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Łybacka
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Marlene Mizzi, Liliana Rodrigues, Algirdas Saudargas, Remo Sernagiotto, Francis Zammit Dimech

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

24	+
ALDE	María Teresa Giménez Barbat, Yana Toom
ECR	Angel Dzhambazki, Rupert Matthews, Remo Sernagiotto
GUE/NGL	Curzio Maltese
PPE	Andrea Bocskor, Svetoslav Hristov Malinov, Stefano Maullu, Algirdas Saudargas, Michaela Šojdrová, Bogdan Brunon Wenta, Francis Zammit Dimech, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver
S&D	Silvia Costa, Petra Kammerevert, Krystyna Łybacka, Marlene Mizzi, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Liliana Rodrigues, Julie Ward
VERTS/ALE	Jill Evans

0	-

1	0
ENF	Dominique Bilde

Sutartiniai ženklai:

+ : už

- : prieš

0 : susilaikė